

Imuran; hoe zit het nou?

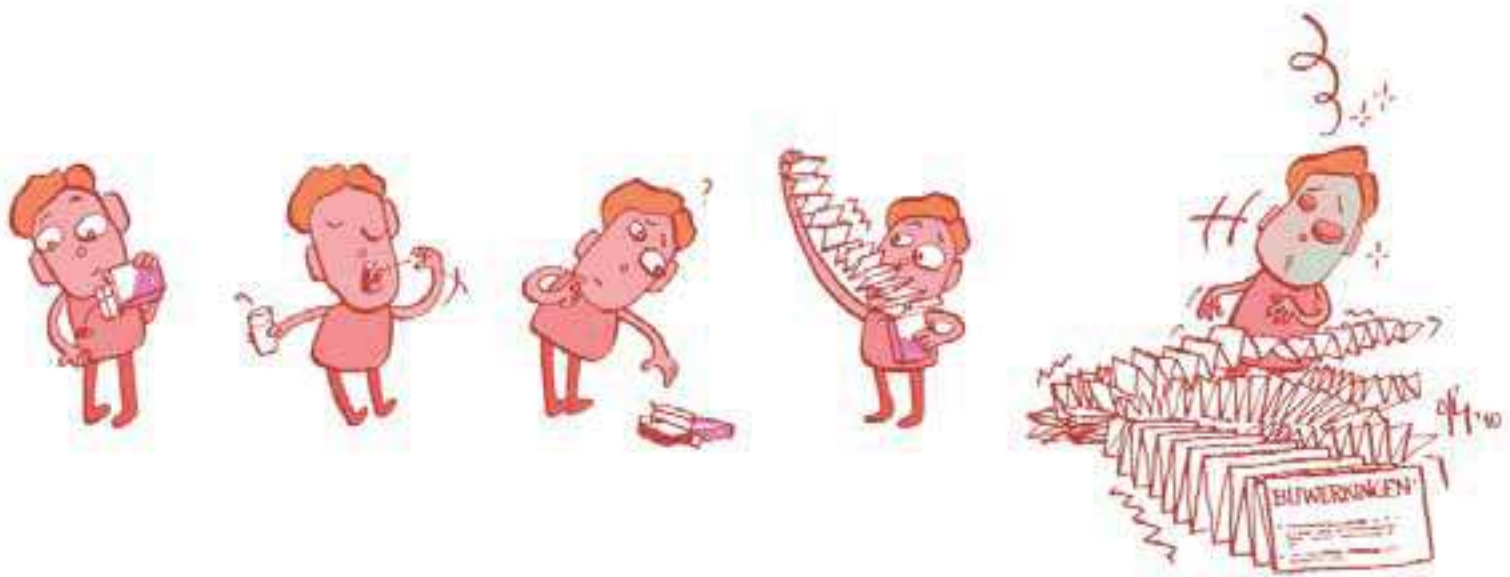
De CCUVN krijgt regelmatig vragen over het geneesmiddel Imuran®. Patiënten zien er vaak tegenop om op dit middel over te stappen. Meestal omdat ze er niet genoeg over weten. Redactielid Laura Heeren (26) heeft sinds haar zeventiende colitis ulcerosa en slikt al acht jaar Imuran®. Als ervaringsdeskundige ging zij op zoek naar de feiten en fabels rondom dit medicijn én zij vertelt over haar eigen ervaringen.

Imuran®, ook wel bekend onder de naam azathioprine, wordt regelmatig voorgeschreven bij de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa om de ontstekingsreacties in de darmen te onderdrukken. Het is dus een middel dat het afweersysteem (ook wel het immuunsysteem) van het lichaam onderdrukt. Medicijnen die het immuunsysteem onderdrukken zijn steeds belangrijker geworden bij de langetermijnbehandeling van IBD. Behalve dat de natuurlijke lichaamsafweer wordt onderdrukt, wordt tegelijkertijd de ontsteking van de darm afgeremd.

Imuran® wordt behalve bij crohn en colitis ook voorgeschreven ter voorkoming van afstotingsreacties van niertransplantaties of bij reumatoïde artritis.

Imuran® versus prednison

Imuran® is een heel ander middel dan prednison of prednisolon. Wel onderdrukken beide medicijnen het afweermecanisme. Door het gebruik van Imuran® kan om deze reden in sommige gevallen het gebruik van prednison verminderd of gestopt worden. Belangrijk pluspunt is dat Imuran® tegelijkertijd de vervelende bijwerkingen van prednison zoals gewichtstoename inclusief vollemaansgezicht, acne en stemmingswisselingen terugdringt. Toch heeft ook Imuran® bijwerkingen. MDL-arts Maurice Russel van het Medisch Spectrum Twente: “De bijwerkingen van Imuran® zijn op de lange duur minder dan die van prednison. Prednison is een medicijn dat regelmatig wordt voorgeschreven om een acute opvlamming de kop in te drukken. Het heeft echter teveel bijwerkingen voor de patiënt om het lange tijd te slikken. Bovendien werkt prednison op lange termijn vaak niet goed meer.” Imuran is volgens Russel pas na twee tot drie maanden werkzaam en is veel meer geschikt als een onderhoudsmedicijn dat voor een langere periode wordt

Illustratie: Olivier Rijcken

voorgeschreven. “Ideaal is dus om met Imuran® te starten zodra de prednison wordt afgebouwd. Tegen de tijd dat prednison is uitgewerkt houdt Imuran de ontsteking voor langere tijd onder controle.”

Bijwerkingen

Toch moeten de bijwerkingen van Imuran® zeker niet onderschat worden. “De meest voorkomende bijwerkingen zijn misselijkheid en een verminderde eetlust. Deze klachten zijn vaak simpel op te lossen door de dosering over de dag te verdelen en maaltijden op meerdere momenten en in kleinere porties te nuttigen”, aldus Russel.

Andere bijwerkingen hebben vaak te maken met het door Imuran® onderdrukte afweersysteem. Zo heb ik (Laura Heeren/red.) zelf vaker last van schimmelinfecties en ben ik sneller verkouden dan anderen. Dit komt volgens Russel veel voor. Ook zijn huidafwijkingen zoals kleine wratjes op de handen vaak niet te voorkomen.

Naast deze ‘kleinigheidjes’ kan Imuran® echter ook leverstoornissen in de hand werken en incidenteel treedt zelfs een ontsteking van de alvleesklier op. “Dit is te verhelpen door over te stappen op het grotendeels vergelijkbare medicijn Lanvis®. Belangrijk is dat klachten zoals buikpijn altijd aan de arts

gemeld moeten worden. Daarnaast moeten er regelmatig bloedcontroles plaatsvinden waarbij eventuele ontstekingswaarden opgespoord kunnen worden. Zeker bij hoge koorts en ziek zijn is dit belangrijk”, adviseert Russel.

Eigen ervaring

Ook ik kan meepraten over deze bijwerkingen. Een aantal weken geleden was ik vaak erg moe, kreeg ik buikpijn en had ik last van een opgezette tong. Na controle in het ziekenhuis bleek mijn lever wat vettig te zijn door het gebruik van Imuran®. Na overleg met mijn arts halveerde ik tijdelijk mijn dosering om mijn lever de tijd te gunnen zich te herstellen. Dit bleek te werken; binnen korte tijd voelde ik me stukken fitter en was de buikpijn weg. Nu ben ik langzaam weer aan het opbouwen. Tot nu toe zijn de klachten niet terug en ben ik nog steeds erg tevreden over Imuran®. Het houdt mijn darmen rustiger en ik hoef minder snel weer prednison te gebruiken.

Slechte ervaring

Helaas zijn er ook patiënten die vanaf het begin Imuran® niet goed verdragen. Simone Jonkman, die colitis heeft, vertelt hierover: “Toen ik twee jaar geleden met Imuran® begon, ging ik plotseling na

twee dagen overgeven. Ook werd ik duizelig en kreeg ik een algeheel gevoel van malaise over me heen. Mijn MDL-arts besloot per direct met het medicijn te stoppen. In eerste instantie wilde ik dit niet, omdat ik niet wist dat medicatie zo'n heftig en snel effect teweeg kon brengen. Achteraf ben ik blij dat ik toch naar mijn arts luisterde, want toen ik stopte met Imuran® waren de klachten meteen verdwenen.”

Alcohol en zon

Na mijn ervaring met het effect van Imuran® op mijn lever, rees bij mij (Laura Heeren/red.) onmiddellijk de vraag of Imuran en alcohol wel samen gaan. Russel: “Je kunt gewoon een glaasje wijn blijven drinken, maar wel met mate en zorg altijd dat je naar je eigen lichaam blijft luisteren.”

Ook wordt aangeraden om tijdens het gebruik van Imuran® op te passen met de zon en de zonnebank. “Te lang in de zon of onder de zonnebank kan leiden tot een jeukende, prikkelende huidirritatie. Soms gaat dit gepaard met vlekjes op de huid”, vertelt Russel. Uit eigen ervaring weet ik dat dit niet altijd het geval is. Meestal treedt deze reactie na enkele uren tot een dag op en gaat het na een aantal dagen vanzelf weer over. Op zich kan deze reactie geen kwaad, maar vervelend is het wel. Ga dus niet te vaak en te lang in de zon of onder de zonnebank. En voor als over een paar maanden het zonnetje weer lekker gaat schijnen; een glaasje fris onder de parasol is natuurlijk net zo gezellig!

Kinderwens en zwangerschap

Je hoort regelmatig allerlei verhalen over zwangerschap en het gebruik van Imuran®. Het is nog altijd niet duidelijk of Imuran® een verhoogde kans geeft op aangeboren afwijkingen bij het kind of vroegtijdige afbreking van de zwangerschap.

Vroeger stopten artsen daarom vaak met de toediening van Imuran® wanneer een patiënte zwanger was. “Tegenwoordig besluiten ze meestal om gewoon door te gaan met de medicatie, omdat een opleving van de ziekteactiviteit van crohn of colitis waarschijnlijk schadelijker is voor het ongeboren kind dan het gebruik van Imuran”, aldus Russel. “Natuurlijk is het altijd belangrijk en noodzakelijk een eventuele zwangerschap of kinderwens met de behandelend arts te bespreken.”

Combinatie andere medicijnen

Imuran® wordt regelmatig gecombineerd met andere medicijnen. Bij colitis bijvoorbeeld met mesalazine of 5 ASA preparaten. Ook de combinatie met anti-TNF medicatie zoals Remicade® wordt aan IBD-patiënten gegeven. Uit recente onderzoeken blijkt deze combinatie vaak een beter effect te hebben dan alleen het gebruik van Remicade®. Onduidelijk is echter of met name de bijwerkingen op lange termijn vaker voorkomen. Bij een aantal kinderen is een paar jaar geleden een zeldzame vorm van lymfeklierkanker vastgesteld na langdurige combinatie van deze twee medicijnen. Vandaar dat specialisten terughoudend zijn met het combineren van beide geneesmiddelen, zeker wanneer Remicade® alleen voldoende werkzaam is bij de patiënt.

Samenvattend

Imuran® is voor de onderhoudsbehandeling van IBD vaak geschikt en de meeste patiënten kunnen het zonder bijwerkingen goed verdragen. Het is belangrijk dat patiënten die dit middel gebruiken op de hoogte zijn van de mogelijke bijwerkingen. Regelmatige controle van het bloed is hierbij essentieel.

Laura Heeren